

Айзък Азимов

Полетът на фантазията

Винаги когато вечерям с Джордж, много внимавам да не използвам кредитна карта. Плащам в брой, тъй като това дава възможност на приятеля ми да упражни симпатичния си навик да прибере рестото. Естествено, внимавам също така и рестото да не е много голямо. Бакшиш оставам отделно.

Този път обядвахме в „Буутхаус“ и се връщахме пеша през Сентръл парк. Беше чудесен топъл ден. Седнахме на една пейка на сянка да починем.

Джордж наблюдаваше някаква птичка, кацнала неспокойно на един клон и готова всеки миг да запърха и да отлети – което и направи. Той я проследи с поглед.

– Когато бях дете, се чувствах много оскърбен, че птиците могат да се стрелкат из въздуха, а пък аз не мога – каза той.

– Мисля, че всяко дете завижда на птичките. А и възрастните също. Все пак хората могат да летят, и то по-бързо и по-далече от всяка птица. Да вземем само самолета, който може да обиколи Земята за девет дни, без да спира и да зарежда. Нито една птица не може да направи това – казах убедително.

– На коя птица и е притрябвало това? – отвърна Джордж с презрение. – Нямам предвид да седиш в машина, която лети, даже не говоря и за това да се рееш из въздуха с делтапланер. Това са технически компромиси. Имам предвид да летиш, когато пожелаеш: да контролираш лекото размахване на ръцете си, след това да се издигнеш във въздуха и да полетиш.

– Искаш да си независим от гравитацията – въздъхнах аз. – Веднъж сънувах това, Джордж. Представях си как ще подскоча във въздуха и ще остана там, като движа лекичко ръцете си, а после ще се спусна бавно и плавно. Разбира се, знаех, че това е невъзможно, затова предположих, че просто съм сънувал. Събудих се и се намерих в леглото си. Станах от него и установих, че все още мога да се движа свободно из въздуха. И понеже ми се струваше, че съм се събудил, вярвах, че наистина мога да го правя. Тогава обаче наистина се събудих и разбрах, че все още съм такъв роб на гравитацията, какъвто винаги съм бил. Какво чувство на загуба изпитах! Какво силно разочарование! Не можех да се съвзема дълго време.

– Знам и по-лошо от това – каза Джордж, което бе почти неизбежно при него.

– Така ли? Да не би да си сънувал същия сън? Само че по-дълъг и по-хубав?

– Сънища! Ала-бала! Аз не се движа в сънищата си. Това оставям на драскачи дилетанти като теб. Говоря за действителността.

– Искаш да кажеш, че наистина си лелял? Трябва ли да вярвам, че си пътувал с космически кораб в орбита?

– Съвсем не в космически кораб, а точно тук, на Земята. И не аз. Това се случи с един мой приятел, Балдур Андерсон, но май е по-добре да ти разкажа цялата история...

Повечето от приятелите ми – каза Джордж – са интелектуалци и професионалисти. Предполагам, че слагаш и себе си в тази категория. Балдур обаче не бе от тях. Той бе шофьор на такси, не много образован, но хранеше дълбоко уважение към науката. Прекарахме заедно много вечери в любимата кръчма, пиехме бира и разговаряхме за „големия взрив“, за законите на термодинамиката, за генното инженерство и какво ли още не. Той винаги ми бе много благодарен, че му обяснявах тези мистериозни въпроси и настояваше да плаща сметката, въпреки моите протести.

Имаше само една неприятна черта в характера му: беше неверник. Нямам предвид онзи философски неверник, който отрича всички аспекти на свръхестественото, членува в някоя нерелигиозна хуманна организация и много внимателно се изразява на език, който никой не разбира, пише статии в списанията, които никой не чете. От такъв неверник няма никаква вреда, нали?

Балдур беше от оня тип хора, които едно време са смятали за селски атеисти. Навлизаше в спорове в кръчмата с хора, така невежи по дадения въпрос, както и той самият. Това съвсем не бе упражнение по изтънченост на стила и привеждане на разумни аргументи. Типичните им спорове бяха от този род:

– Е, като се правиш на толкова умен, лукова главо такава – заяждаше се Балдур, – кажи ми къде си е намерил Каин жена?

– Не е твоя работа – отвърщаше противникът.

– Питам те, защото Ева е била единствената жива жена по онова време според Библията – упорстваше той.

– Откъде знаеш?

– В Библията го пише.

– Не е вярно. Покажи ми къде пише: „По това време Ева беше единствената жена на цялата Земя.“

– Ами то се подразбира.

– Подразбира се, а? Бабини деветини!

– О, така ли?

– Така, я!

В някои по-спокойни моменти се опитвах да убеждавам Балдур.

– Балдур – казвах му аз. – Няма смисъл да оспорваш религиозните въпроси. Това няма да промени нищо. Само създаваш неприятности.

Балдур ми отвръщаше войнствено:

– Мое конституционно право е да не вярвам в разните измишльотини и да изразявам на глас убежденията си.

– Разбира се – не отстъпвах аз, – но един ден някой от господата в кръчмата, дето се наливат с алкохол, може да те цапардоса по главата преди да се е сетил за конституцията.

– От мен се очаква – твърдеше Балдур – да си подам и другата буза. Така пише в Библията. Там се казва: „Не вдигай голям шум за стореното ти зло. Забрави го“.

– Да, ама може и да забравят този цитат.

– И какво от това? Мога и сам да се оправя.

Той наистина не се перчеше, защото бе едър и мускулист. Носът му, изглежда, бе спрял много удари, а юмруците му вдъхваха страхопочитание.

– Сигурен съм, че можеш – казах аз, – но при религиозни спорове обикновено няколко души са в опозиция срещу един. Дузина мъжаги, действащи еднородно, могат лесно да те направят на пихтия. Освен това – допълних аз – да предположим, че наистина спечелиш спор по религиозен въпрос. Това би могло да накара някой от господата тук да загуби вярата си. Нима наистина се чувстваш способен да поемеш отговорността за това?

Балдур ме погледна разтревожен, защото по сърце бе добродушен човек.

– Никога не коментирам деликатни религиозни въпроси – каза той. – Говоря за Каин и Йоан, който не е могъл да преживее цели три дни в търбуха на кит, или пък за такива работи като ходенето по водата. Не казвам нищо наистина обидно. Никога не си ме чул да казвам нещо против Дядо Коледа, нали? Даже веднъж видях едно приятелче шумно да крещи, че Дядо Коледа имал само осем северни елени и че нямало никакъв Рудолф, елена с червения нос, дето винаги тегли шейната му. Казах му: „Опитваш се да направиш нещастни малките дечица, така ли?“ и му фраснах един по носа. Не позволявам на никого да каже нещо срещу Дядо Коледа или Снежния човек.

Такава чувствителност не можеше да не ме трогне, естествено. Затова го попитах:

– Как стигна до това състояние, Балдур? Какво те превърна в такъв отявлен неверник?

– Ангелите – отвърна той, като смръщи страховито вежди.

– Ангелите ли?

– Аха. Когато бях дете, разглеждах картинки с ангели. Виждал ли си някога картинки на ангели?

– Разбира се.

– Имат крила. Имат ръце, имат крака, а на гърба си имат и крила. Четях научнофантастични книжки. Там лишеше, че всяко животно, което има гръбнак, има четири крайника. Животните имат четири перки, или четири крака, или два крака и две ръце (като нас), или два крака и две крила. При някои видове двата задни крака закърняват – като при китовете например, а при други – двата предни крака, като при кивитата. Някое животно обаче не може да има повече от четири крайника. Затова, питам аз, как така ангелите имат шест крайника: два крака, две ръце и две крила? Имат ли скелет? Имат. Да не би да са насекоми или нещо друго? Попитах майка да ми обясни тази работа, а тя ми каза да си затварям устата. Ето защо още тогава се замислих за много неща от този род.

– Но, Балдур – опитах се да възразя, – ти не можеш да приемаш изображенията на ангелите буквално. Крилата им са символични. Те просто намекуват за скоростта, с която ангелите могат да се преместват от едно място на друго.

– О, така ли? – рече – Балдур. – Само попитай някой от онези библиопоклонници дали ангелите имат крила. Те са дълбоко убедени, че имат. Прекалено са тъпи, за да разберат тая работа с шестте крайника. Всичко това е една тъпотия. Освен това има и нещо друго за тези ангели, което ме измъчва. Предполага се, че летят. Защо тогава аз да не мога да летя? Това не е справедливо! – Долната му устна се издаде напред. Лицето му се нацупи като на малко дете пред разплакване. Нежното ми сърце се размекна и потърсих някакъв начин да го утеша.

– В това ли била работата, Балдур? Когато умреш и отидеш на небето, ще се сдобиеш с крила и ореол, че и арфа отгоре на всичко. Тогава ще можеш да летиш.

– Вярваш ли в тези измишльотини?

– Е, не съвсем, но е утешително човек да вярва в нещо. Защо не опиташ?

– Нямам подобни намерения, тъй като това не е научно. През целия си живот съм искал да летя – аз самият, без чужда помощ, и само с ръцете си. Все си мисля, че трябва да съществува някакъв научен начин да мога да летя тук, на Земята.

Тъй като все още държах да го успокоя, казах нещо доста непредпазливо:

– Сигурен съм, че има такъв начин.

Очевидно въздействието на няколкото питиета, с които бях нарушил статута си на въздържател, бе причината за това изхвърляне.

Той ме фиксираше много строго с леко налетите си с кръв очи.

– Будалкаш ли ме? Или се подиграваш с едно невинно детско желание?

– Не, не! – отвърнах аз енергично и изведнъж осъзнах, че и той бе прекалил с около дузина питиета. Забелязах как десният му юмрук се свива по доста неприятен начин. – Нима смяташ, че бих се подигравал с една чиста детска мечта? Или пък с фикс идеята на един възрастен? Просто познавам един... учен, който вероятно знае някакъв начин.

Все още изглеждаше войнствено настроен.

– Питай го – нареди ми той – и ме уведоми какво е казал. Не обичам хората, които ми се подиграват. Не съм такъв тип. Аз не ти се подигравам, нали? Не го правя на въпрос, че никога не плащаш сметките, нали?

Нагазвахме в опасни води. Побързах да го уверя:

– Ще се консултирам с моя приятел. Не се тревожи. Аз ще се заема с работата.

Общо взето, смятах, че съм постъпил добре. Не исках да си прережа клона, благодарение на който получавах безплатни питиета, а още по-малко желях да се превърна в мишена за гнева на Балдур. Той не вярваше в библейските поучения за Бог, който обича своите врагове и ги благославя за това, че го хулят, и прави добро на онези, които го мразят. Балдур твърдо вярваше в юмручното право.

Ето защо се посъветвах с моя извънземен приятел Азazel. Казвал ли съм ти някога, че имам... Казвал съм ти, значи? Е, добре, посъветвах се с него.

Както винаги, когато го викам, Азazel бе в ужасно настроение. Държеше опашката си под необичаен ъгъл и когато го попитах за причината, той избухна в остри, дори яростни коментари по адрес на потеклото ми – въпрос, по който той едва ли би могъл да знае нещо.

Допузнах, че случайно е бил настъпен. Той е много мъничък –

височината на тялото му от основата на опашката до върха на главата му е два сантиметра. Подозирам, че дори и сред себеподобните си Азazel е далеч под средния ръст. В конкретния случай със сигурност бе попаднал под нечий крака и унижението, че не е бил забелязан, бе го вбесило.

За да го успокоя, започнах мазно:

– Ако можеше да летиш, о, Могъщи, на който цялата вселена отдава почит, в тебе нямаше да се препъват децата на дръвниците.

Това доста повдигна духа му. Той продължи да си мърмори последната фраза под нос, като че ли се опитваше да я наизусти, за да я използва при някой удобен случай в бъдеще.

– Аз мога да летя, о, противна маса ненужна плът! – изписка с фалцет той. – И сигурно щях да летя, ако си бях направил труда да забележа присъствието на онзи нисш индивид, който с присъщата си недодяланост връхлетя върху мен. Но, така или иначе, защо ме викаш и какво искаш? – Тези думи той изрече почти с ръмжене, макар че при голямата височина на гласа му приличаше повече на бръмчене.

– Макар че ти можеш да летиш, Велики господарю – продължих все така ласкателно, – има хора от моя свят, които не могат.

– В твой свят няма хора, които могат да летят. Те са толкова огромни, подути и тромави, колкото сто шалидракона. Ако разбираш нещо от аеродинамика, нищожно насекомо такова, щеше да знаеш...

– Прекланям се пред изключителните ти знания, най-мъдър сред мъдреците, но ми мина през ума, че можеш да се справиш с принципите на антигравитацията.

– Антигравитацията ли? Знаеш ли как...

– О, ти, който имаш колосален ум, ще ми позволиш ли да ти припомня, че си го правил и преди? – продължих да упорствам аз.

– Това, доколкото си спомням, бе само частично лечение – изтъкна Азazel. – То едва помогна на твой човек да се движи по повърхността на купчините замръзнала вода, която имате във вашия ужасен свят. Сега, както схващам, ме молиш за нещо много по-необикновено.

– Да, имам един приятел, който би желал да лети.

– Твоите приятели са все много особени. – Азazel приседна върху опашката си, както често правеше, когато искаше да помисли, но, разбира се, подскочи мигом с пронизителен писък от болка, защото бе забравил за контузията на израстъка си.

Подоуха малко на опашчицата му. Това, изглежда, му помогна и го облекчи. Вече омиловитен, той каза:

– Ще са необходими механично антигравитационно устройство, което, естествено, мога да ти доставя, както и пълноценното участие на автономната нервна система на твоя приятел, ако допуснем, че има такава.

– Мисля, че има – вметнах аз. – Но как ще се осъществи взаимодействието между тях?

Азazel се поколеба:

– Предполагам, че той трябва да повярва, че може да лети.

Два дни по-късно посетих Балдур в скромния му апартамент.

– Ето – казах аз и му подадох устройството.

Не беше нещо внушително. Имаше форма и размер на орех и ако човек го допреше до ухото си можеше да чуе слабо бръмчене. Не мога да кажа от какъв вид бе захранването, но Азazel ме увери, че няма да се изтощи.

Освен това той ме предупреди изрично, че приспособлението трябва да бъде в контакт с кожата на летящия, затова го закачих на малка верижка и се получи нещо като медальон.

– Ето, заповядай – казах още веднъж, а Балдур се отдръпна подозрително. – Сложи го на врата си и го носи под ризата. А ако носиш флаanelка, под нея.

– Какво е това, Джордж?

– Антигравитационно устройство, Балдур. Последна мода. Супер-научно и изключително секретно. Не трябва да казваш никому за него.

Той протегна колебливо ръка.

– Сигурен ли си? Твоят приятел ли ти го даде?

Уверих го с кимване на глава.

– Сложи си го.

Все още нерешителен, той го надяна през главата си. След малко насърчение от моя страна се престаши, разкопча си ризата и го пушна под флаanelката. После пак грижливо се закопча.

– И сега какво?

– Ами сега размахай ръце и ще полетиш.

Така и направи, но не стана нищо. Веждите над малките му очици се смръщиха.

– Подиграваш ли ми се?

– Не, но трябва да повярваш, че ще полетиш. Гледал ли си какво направи Питър Пан от филма на Уолт Дисни? Повтаряй си: „Мога да летя, мога да летя, мога да летя, мога да летя“.

– Да, ама там се пръскаха с някакъв прах.

– Вярно, но това не е научно, а устройството на врата ти е научно.

Повтаряй си, че можеш да летиш.

Балдур ме удостои с дълъг, мрачен поглед и трябва да призная, че макар да съм храбър като лъв, малко се разтревожих.

– Трябва ти малко време, Балдур. Ще се научиш да летиш.

Той все още се звереше страховито срещу ми, но размаха енергично ръце и заповтаря: „Мога да летя. Мога да летя.“ Нищо не се случи.

– Подскочи! – подканих го аз. – Дай малък начален тласък. – Изпаднах в нервна паника и се чудех дали Азazel е знаел какво прави.

Като продължаваше да гледа все така заплашително и да размахва ръце, Балдур подскочи. Той се издигна във въздуха на около трийсет сантиметра, остана така докато успях да преброя до три и после бавно се спусна.

– Хей! – рече той красноречиво.

– Хей! – отвърнах аз силно изненадан.

– Аз като че ли полетях.

– При това много грациозно – потвърдих ласкателно.

– Аха. Хей, ама аз мога да летя! Я да опитам пак!

Така и направи, а косата му остави отчетливо мазно петно там, където главата му удари тавана. Той се спусна, като разтъркваше черепа си.

– Можеш да се издигаш само на около метър и двайсет, нали разбиращ? – предупредих го аз.

– Тук вътре, но нека да излезем навън.

– Луд ли си? Нали не искаш хората да узнаят, че можеш да летиш? Ще ти отнемат антигравитационното устройство, за да могат учените да го изследват. Никога повече няма да можеш да летиш. Моят приятел е единственият, който знае за него. Пази се в пълна тайна.

– Какво ще правя тогава?

– Наслаждавай се на летенето из стаята.

– Не е много.

– Така ли? А можеше ли изобщо да летиш преди пет минути?

Както винаги, всемогъщата ми логика се оказа убедителна.

Трябва да призная, че докато го наблюдавах да се носи леко и грациозно сред не дотам благоуханния въздух на малката му дневна, изпитах определено желание и аз да се опитам да летя. Не бях сигурен обаче дали ще му се откъсне от сърцето да ми заеме антигравитационното устройство, но, което бе по-важно – силно се съмнявах, че то изобщо ще действа върху мене.

Азazel упорито отказва да направи каквото и да било лично за мен

поради, както той го нарича, етични съображения. Даровете, изтъква той по идиотския си начин, са предназначени само за другите. Така и не можах да убедя никой от облагодетелстваните да ме възнаградят богато и както подобава.

Най-после Балдур се приземи върху един стол и каза самодоволно:

– И ти твърдиш, че мога да летя само защото вярвам в това?

– Точно така. Това е полет на фантазията.

Много хубаво се изразих, но Балдур е глух за всякакви остроумия. Затова коментарът му бе съвсем прозаичен:

– Виж какво, Джордж, много по-добре е да вярваш в науката, отколкото в небесата и всички тези щуротии за крилатите ангели.

– Несъмнено – рекох аз и минах на по-практична тема. – Ще прекъснем ли, за да вечеряме някъде, а после да му ударим по няколко питиета?

– Дадено – съгласи се той и ние прекарахме една чудесна вечер.

И все пак нещата някак не вървяха. Определена меланхолия като с покров обви Балдур. Той изостави старите си пиянски свърталища и потърси нови.

Аз нямах нищо против. Новите места бяха на крачка от старите и предлагаха чудесно сухо мартини. Все пак бях любопитен да узная причината.

– Не мога да споря повече с тези дръвници – призна мрачно Балдур. – Изгарям от желание да им кажа, че мога да летя като ангел. Но ще ме боготворят ли? Ще повярват ли въобще? Те вярват на всички тези глупости за говорещи змии и жени, превърнали се в сол. Това са само детски приказки и нищо повече. Но на мен не биха повярвали. За нищо на света. Затова просто трябва да стоя далеч от тях. Дори в Библията пише: „Не стой в компанията на мижитурки! Не сядай там, където е седял презреният“.

От време на време избухваше и се оплакваше:

– Не мога да летя само в апартамента. Няма място. Не мога да усетя летенето. Трябва да го направя на открито. Трябва да се издигна в небето и да се спусна оттам.

– Ще те видят.

– Мога да го направя през нощта.

– Тогава ще се блъснеш в някоя планина и ще се убиеш.

– Не и ако се издигна достатъчно високо.

– И какво ще видиш през нощта? Със същия успех можеш да си кръжиш из стаята.

– Ще намеря някое място, където няма хора.

– Нима са останали такива места в наше време? – не отстъпвах аз.

Благодарение на неопровержимата си логика аз винаги побеждавах в тези спорове. Той обаче ставаше все по-нештастен, докато най-накрая изчезна в продължение на няколко дни. Не си беше у дома. От таксиметровия гараж, в който работеше, ми казаха, че си е взел двуседмичния платен отпуск, който му се полага, но, уви, не знаеха къде може да е отишъл. Не ми беше много криво, че се лишавам от гостоприемството му, но се тревожих какво ли прави сам, като имах предвид манията за летене, която го бе обхванала.

Най-после, когато се върна и ми се обади по телефона, разбрах какво е станало. Едва го познах – толкова съкрушен звучеше гласът му. Естествено, щом ми обясни, че се нуждае адски много от мен, веднага го посетих.

Балдур седеше обезсърчен и съвсем паднал духом.

– Джордж – поде той, – по-добре никога да не го бях правил.

– Какво имаш предвид?

Думите просто се изляха от устата му;

– Помниш ли като ти казах, че искам да намеря място, където няма хора?

– Помня.

– Е, хрумна ми една идея. Взех си малко отпуска, когато прогнозата за времето обещавахе няколко хубави, слънчеви дни, и наех самолет. Отидох на едно от онези летища, където можеш да наемеш срещу заплащане самолет за разходка – нещо като въздушно такси.

– Знам ги – отвърнах.

– Казах на пилота да потеглим от покрайнините и да прелетим над всички по-затънтени местенца. Обясних му, че искам да се любувам на пейзажа. Всъщност исках да се поогледам за някое наистина необитавано местенце и когато го открия, да попитам как се казва и после, през някой уикенд, да отида там и да летя така, както цял живот съм мечтал.

– Балдур – прекъснах разказа му, – не можеш да познаеш какво е мястото от такава височина. Отгоре може да ти се струва съвсем необитаемо, а когато слезеш долу, ще установиш, че е пълно с хора.

– Каква е ползата да ми казваш това сега? – горчиво каза той. Помълча, поклати тъжно глава и продължи. – Летях с един от тези наистина старомодни самолети – с открита кабина за пилота отпред и открито място за пътника отзад. Наведох се настрани, за да мога да гледам земята и да се уверя, че няма шосета, автомобили и ферми. Свалих

предпазния колан за да гледам по-добре, искам да кажа, тъй като мога да летя, не ме е страх от високото. Взех да се навеждам навън, а пилотът не знаеше какво правя там отзад и при един остър завой самолетът се наклони доста опасно и преди да мога да се хвана за нещо, взех че паднах.

– Боже мой! – възкликнах аз.

Пред Балдур имаше кутия с бира и той прекъсна разказа си, за да отпие жадно няколко глътки. После изтри уста с опакото на ръката си и ме попита:

– Джордж, случвало ли ти се е да паднеш някога от самолет без парашут?

– Не – отвърнах убедено. – Като се замисля, май никога не ми се е случвало такова нещо.

– Е, опитай някой ден – препоръча той. – Много особено се чувства човек. Бях страхотно изненадан. Известно време не можех да разбера какво се е случило. Навсякъде около мен имаше само въздух, а земята се въртеше под краката ми, после се обърна и бе над главата ми. Аз все си повтарях: „Какво, по дяволите, става?“ След малко започнах да усещам вятъра и той духаше все по-силно, само дето не можех да определя от коя посока. И чак тогава в съзнанието ми проникна мисълта, че падам. Просто си казвах: „Хей, ами аз падам!“ И веднага щом като си казах видях много ясно, че наистина падам, защото земята отново беше под краката ми. Струваше ми се, че се спускам с бясна скорост и знаех, че ще се ударя, затова затворих очите си с ръце, но това не ми помогна много. Джордж, ще повярваш ли, ако ти кажа, че през цялото време изобщо не ми дойде на ум за моята способност да летя. Бях прекалено изненадан. Можех да се пребия. Но когато почти стигнах земята, се опомних и си казах: „Мога да летя. Аз мога да летя“. Беше като плъзгане. Изведнъж като че ли въздухът се превърна в голям, привързан за мен гумен балон, който ме дръпна назад. Започнах да се снижавам бавно и постепенно. Когато почти стигнах върховете на дърветата, аз започнах да се спускам съвсем плавно и си мислех: „Може би сега е моментът да пикирам?“ Чувствах се доста изтощен и ми оставаше съвсем малко разстояние до земята, затова се стегнах, забавих още повече полета и се приземих на крака с едно едва чуто тупване.

Естествено, ти се оказа прав, Джордж. Когато бях горе, във въздуха, всичко изглеждаше безлюдно, но когато стъпих на земята, около мен се събра цяла тълпа от хора. Имаше някаква църква с островърха камбанария наблизо, която очевидно не съм забелязал през зеленината на

дърветата.

Балдур затвори очи и постоя така известно време. Дишаше дълбоко, за да се успокои.

– Какво се случи после? – не устоях на любопитството си.

– Никога не можеш да отгатнеш.

– Не се и опитвам – успокоих го аз. – Просто ми разкажи.

Той отвори очи и продължи:

– В този момент всички излизаха от църквата – някаква църква на истински библиопоклонници. Един падна на колене, издигна нагоре ръце и се разкрещя: „Чудо! Чудо!“ Тогава и останалите започнаха да правят същото. Никога не си чувал такава шумотевица. Към мен се приближи една особа, един нисък дебелак, и ми вика: „Аз съм лекар. Кажете ми какво се случи?“ Не можех да се сетя какво да му кажа. Какво може да измисли човек, че да обясни смислено как така изведнъж се е спуснал от небето? Ще се разкрещят, че съм ангел и гледай какво става тогава! Казах им истината. Обясних им, че случайно съм паднал от самолета. А те отново взеха, че се разкрещяха: „Чудо!“ Чудо, та чудо.

Докторът ме попита: „Имахте ли парашут?“ Как да им кажа, че съм имал, когато около мен няма и помен от парашут. Затова си признах, че не съм имал. А той ми вика: „Видяхме ви да падате, а после да забавяте летежа си и да се приземявате леко“. Един друг човек – оказа се, че е проповедникът от църквата, ми каза с благ и прочувствен глас: „Ръката на Бога ви държеше“.

Е, не можах да понеса това и им казах: „Не е вярно. Антигравитационното устройство ме държеше във въздуха“. А лекарят ме попита: „Какво устройство?“ Повторих му: „Антигравитационното“. А той се разсмя и ми каза: „Ако бях на ваше място, щях да се придържам към версията за ръката на Бога“. Като че ли му разказвах измислици!

По това време и пилотът вече се бе приземил и се приближаваше към нас, пребледнял като платно. Взе да обяснява: „Не съм виновен: онзи глупак се освободи от предпазния колан“. Тогава ме видя да седя там и само дето не припадна. „Как се озова тук? Та ти нямаш парашут?“ В този момент всички запяха някакъв псалм ли, що ли, а проповедникът хвана пилота за рамото и му обясни, че божията ръка ме е спасила, защото съм бил определен да свърша някакво велико дело на земята. Продължи в този дух да му разправя как всички от паството му, събрали се за молитва този ден, били повече от сигурни, че Бог седи на трона си в небесата и се претрепва от работа, за да свърши всичко както трябва, и какви ли не още шуротии.

Той дори успя да накара и мен да се замисля за всичко това. Представяш ли си, аз, неверникът започнах да мисля дали пък не съм бил спасен за нещо велико. Тогава надойдоха вестникарите и още лекари – нямам представа кой ги повика и откъде се взеха. Започнаха да ме разпитват, докато по едно време помислих, че полудявам, но лекарите ги спряха и ме откараха в една болница за преглед.

Бях като сачисан.

– Наистина ли те откараха в болница?

– И още как. Не ме оставиха и за минутка сам. Бях сензационната новина на местния вестник, а от Рутгърс или някакво друго място се изтресе някакъв учен и продължи да ме разпитва за случилото се. На него също му казах за антигравитационното устройство, а той само се изсмя. Тогава го попитах: „Щом не ми вярвате, и вие, ученият ли смятате, че е станало някакво чудо?“ А той ми отговори: „Много учени вярват в Бог, но нито един от тях не вярва, че антигравитацията е възможна“. После допълни: „Но все пак, покажете ми как действа това устройство, господин Андерсен, и може да си променя мнението“. Не знам защо, но не можах да го накарам да задейства и все още не мога.

За мой ужас Балдур покри лицето си с ръце и се разплака като дете.

– Я се стегни, Балдур. То трябва да действа – окуражих го аз.

Той поклати отрицателно глава и каза приглушено:

– Не, не! Действа само ако вярвам, а аз вече не вярвам. Всеки казва, че това е чудо. Никой не вярва в антигравитацията. Всички ми се подиграват, а ученият каза, че това нещо било просто парче метал, което нямало никакъв източник за зареждане с енергия и не се контролирало и че антигравитацията била невъзможна работа според Айнщайн, оня учен с теорията за относителността. Джордж, трябваше да те послушам. Сега никога повече няма да летя, защото загубих вярата си. Може би изобщо няма антигравитация, а всичко е било божие дело. Бог е действал чрез теб поради някаква причина. Започвам да вярвам в Бога и загубих способността си да летя.

Бедният човек. Той наистина никога повече не полетя. Върна ми устройството, което аз, на свой ред, върнах на Азazel.

В края на краищата Балдур напусна работата си и отиде в църквата, до която се бе приземил. Сега работи като църковен настоятел там. Отнасят се много внимателно с него, защото са убедени, че е белязан и закрилян от ръката на Бог.

Гледах Джордж много съсредоточено. Лицето му, както винаги, когато ми разказваше за Азazel, излъчваше внушение за неподправена честност.

– Кога се случи това, Джордж?

– Миналата година.

– С цялата тази шумотевица за чудото, журналистите, пресата и всичко останало?

– Точно така.

– Обясни ми тогава как не съм прочел нещичко по този въпрос във вестниците.

Джордж бръкна в джоба си и измъкна петте долара и осемдесет и двата цента – рестото от сметката, което той внимателно бе прибрал, след като платих обяда. Побутна банкнотата настрана и каза:

– Даваш ми пет долара и аз ти обяснявам работата.

Не се колебах и за момент. Отвърнах:

– Обзалагам се на пет долара, че не можеш.

– Ти четеш само „Ню Йорк Таймс“, нали?

– Да.

– А „Ню Йорк Таймс“, с присъщото му отношение към читателите, които вестникът смята за интелектуалци, помества всички съобщения за чудеса в някое забутано ъгълче на трийсет и първа страница, редом с рекламите за бикини. Така ли е?

– И така да е, какво те кара да мислиш, че не бих го видял, дори да е било сбутано в някой незабележим ъгъл?

– Защото – отвърна Джордж триумфално – е добре известно, че с изключение на някои заглавия, ти не четеш нищо във вестниците. Преглеждаш „Ню Йорк Таймс“ само за да видиш дали името ти не е споменато някъде.

Помислих малко и му дадох нови пет долара. Това, което каза, не беше вярно, но допускам, че общото мнение е такова. Затова реших, че няма смисъл да споря.

КРАЙ

© 1988 Айзък Азимов

© 1993 Радост Ванева, превод от английски

Isaac Asimov

Flight of Fancy, 1988

Сканиране и разпознаване: Светослав Иванов, 2006

Разказът е включен в сборника „Азazel“, издателство „Книжен тигър“, 1993 г.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/266>]